

6/38)



LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50.—Cuba, Puerto Rico y Extranjer, 2'50

El banquet de la Victoria



Quan hi anavan.



Quan ne sortian.



ULLADA POLITICA

PER fi s' ha constituït el Congrés, y tot desseguida s' han llegit els pressupostos, ó sigui la nota de lo que'l país ha de pagar...

El ministre d'Hisenda acompanya la presentació dels pressupostos ab un discurs dels seus, plé de imatges poètiques y conceptes retròrics...

Els pressupostos actuals son un petit arreglo dels del Sr. Osmá. També es un arreglo de la política d'en Maura...

En Moret y en Canalejas han pegat un salt al sentitlo expressarse d' aquesta conformitat, y fins asseguran que s' han posat d' acord en totes las qüestions...

Oh, ambició política, a lo que obligas! Y quins tips de riure no s' ha de fer en Maura, al veure la impotencia del partit liberal...

Dimecres va entaularse'l debat sobre'ls successos de Barcelona. L' inaugurá'l Sr. Junoy ab un notable discurs...

Com que'l Sr. Rusiñol havia fugit d' estudi, ha gueren de contestar al Sr. Junoy, els Srs. Rahola y Girón...

El Sr. Girón, sobre tot, hagué de jurar la bandera espanyola, y ho feu en els termes que van a veure'ls nostres lectors:

El Sr. Llorens (diputat carlí):—Habeis de reconocer que la bandera española está a cien codos de altura por encima de la catalana y de la de todas las otras regiones de España.

El Sr. Girón:—Mi falta de costumbre me había hecho explicarme mal. Suscribo cuantas manifestaciones de españolismo ha hecho el Sr. Llorens y AUN MÁS, SI MÁS QUERRIS.

Ara no més falta que aixó que diuen a Madrid, ho vinguin a repetir a Barcelona. Que repudihin y treguin del seu costat als energúmenos y als boigs que cridan ¡Mori Espanya!

Però no tinguin por que ho intentin. Ja saben ells que ab sols proposars'ho, se'ls desgabellaria el marro. Els companys de causa'ls tatarian de traïdors y descastats.

Y aixís es com va prolongantse aquest equivoch que si no sigüés tan asquerós, resultaria la més insigne de las ridiculesas.

PEP BULLANGA



ELLS Y NOSALTRES



o es l' amor a Catalunya el sentiment que domina entre'ls elements que s' han vingut denominant regionalistas, catalanistas y nacionalistas...

Y fan la desgracia de la terra catalana concitant en contra d' ella l' odi de lo restant de la nació. Catalunya es espanyola: ho es per llei de la Historia y

per imposició de la Geografía; ho es y te de serho per interés moral y material, y l' día que rompés aquests vinculs, s' anul·laria.

La solució autonómica volguda de la immensa majoria dels catalans, la fan poch menos que impossible'ls energúmenos del regionalisme ab sas bojerias anti-patrióticas.

Se dirá que'ls que aixó intentan son una colla de insensats, constituint una minoria ínfima dintre de l' agrupació. Podrá ser; però no s' olvidi aquell adagi: «Un boig ne fa cent.»

Aixís veureu que alguns desequilibrats cridan «¡Mori Espanya!» pels carrers de Barcelona, y'ls que haurían de evitarho no ho evitan, ans al contrari, s' diria que ho aplaudeixen.

Però no ¿qué'ls importa Catalunya a la major part d' ells? Avants que catalans son reaccionaris. Pera fer la pasterada necessitaven llevat y van buscarlo en el ferment catalanista...

No'ls era ja possible fer forrolla presentantse com a clericals a secas ni com a monárquics a secas, en aquesta terra clásica de la Democracia y la República...

Aixó'ls ha servit pera perturbar la natural divisió dels homes en avansats y retrògrados, l' única que té rahó de ser, l' única qu' existeix en tots els pobles vius y sans...

Aquest, y solzament aquest, es l' objectiu dels impulsadors de aqueix moviment funest y xorch. En Valentí Almirall tenia rahó quan afirmava que'l regionalisme era l' última evolució del carlisme a Catalunya.

Afortunadament conta Catalunya ab una massa formidable d' opinió democrática y republicana, que s' oposarà sempre als deliris dels insensats y sabrà destruir els jesuítichs maquiavelismes de la reacció.

Espanya y la llibertat tindrán sempre dintre de Catalunya sa defensa millor y més eficaç en la decisió y l' energia del partit republicá, irreductible davant dels grans ideals de patria y llibertat.

Ben clar ho tenim a la vista. Ja no son las afirmacions lo que uneix als nostres contraris, sino'ls odis contra la lligítima preponderancia del partit republicá.

Victima'l catalanisme de tota mena de disgregacions y discordias, fillas no sols de las antipatias personals que aquí en la nostra terra resultan sempre tan dissolventes...

El núcleo aquest, reduhit y desacreditat per la seva historia tan curta, com plena de impudicias, ha servit últimament de llevat a la conglomeració anti-republicana.

Y quinas ventatjas varen conseguir al cap de-vall en las darreres eleccions municipals de Barcelona? Ben poqueta cosa! Menos de la meytat dels llochs vacants que s' disputaven en els comicis...

Desde aquest moment ja casi no'm vaig fer càrrech de res més. Havía menjat poch; havia begut bastant; y l' Alella es un vi reconegrat que no vol bromas...

Quan me vaig trobar al carrer, l' ayre fresch de la

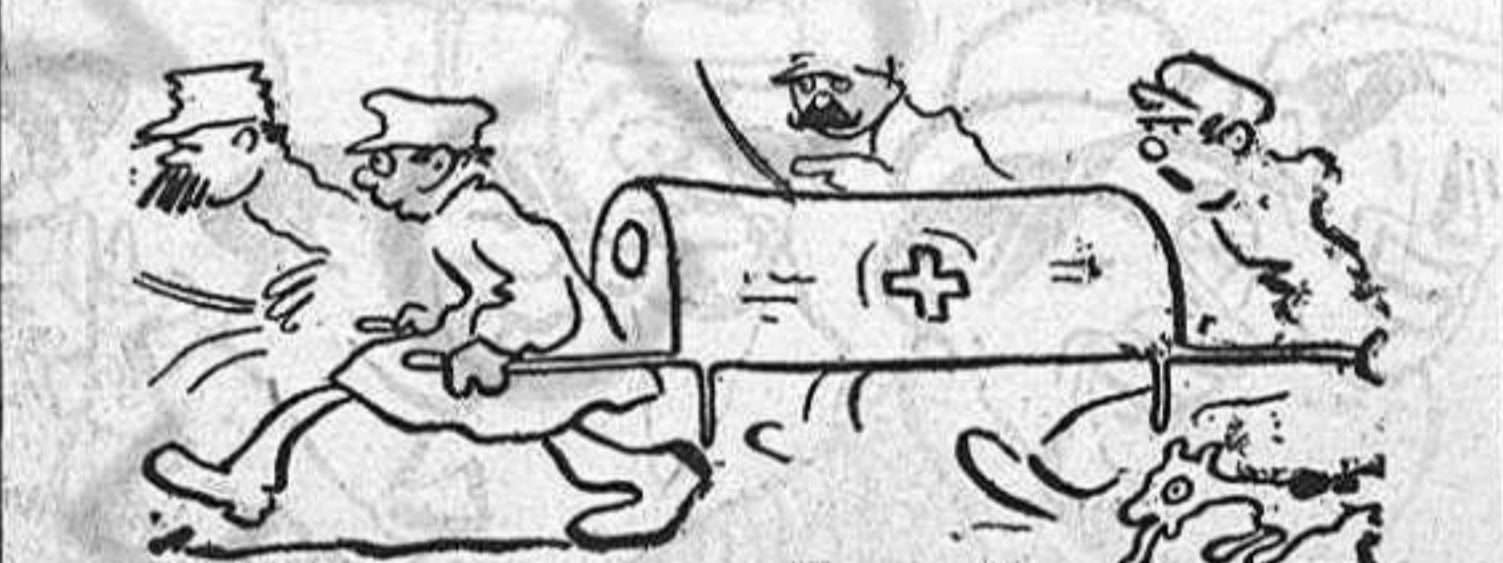
justament al baix poble, alenta exclussivament dintre d' ells, perque may el poble proletari en las sevas expansions políticas ha faltat al respecte a ningú...

Importa, donchs, pel bé de tots, oposar conjunció a conjunció, bloc a bloc. A un costat, els reaccionaris que desdoran una bandera honrada ab las sevas pretensions...

Cert que allá hont creya trobar brescas, ha trobat ósos una mica duros de rosegat. Però aixó no basta. No'hi ha prou ab repelir las sevas agressions...

En l' ideal de Llibertat, Progrés y República, que constituïheix l' ánima del poble de Barcelona.

P. K.



El banquet de la Cridoria

un concurrent al acte devém las següents impresiões:

Jo no n' era de catalanista, però tot de un plegat vaig agafar la passa, y naturalment, llegit cada nit La Veu de Catalunya...

Ben clar ho tenim a la vista. Ja no son las afirmacions lo que uneix als nostres contraris, sino'ls odis contra la lligítima preponderancia del partit republicá.



plats y de copas!... ¡Una rimera de vaixel·la, més alta que la torre Eiffel!... ¡Un wagó de serraduras, per lo que pogués succehir!



Tot aixó disposat y dirigit pel Sr. Cullaretas, qu' es un company de causa dels més fermes y decidits.

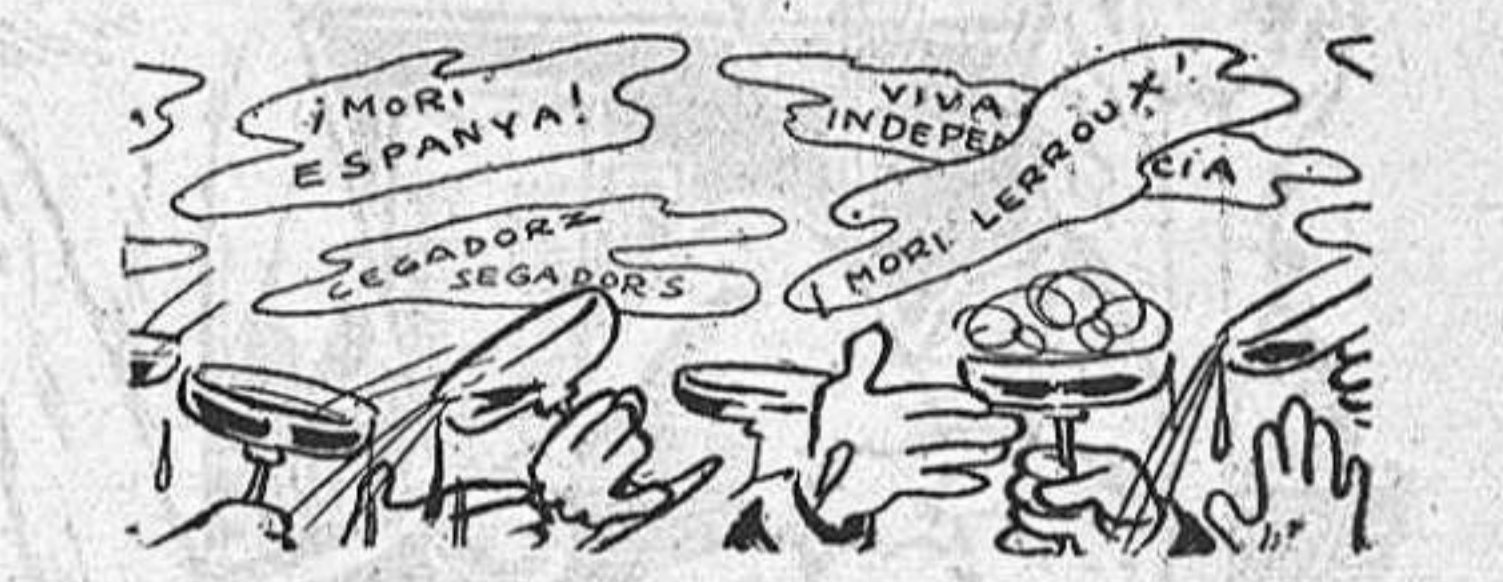
Desde aquest moment ja casi no'm vaig fer càrrech de res més. Havía menjat poch; havia begut bastant; y l' Alella es un vi reconegrat que no vol bromas...

havia vi d' Alella a discreció y xampany d' aygua de mar de Badalona.

Al entrar en el Frontón me va succehir lo que diu La Veu: vaig tenir com un rodament de cap. Veya boleyar las banderas, com si n' hi hagués a mils...

Comensá'l ápat servit ab molta pena, y encare que de plat a plat passava llarga estona, sempre teniam el gran consol de atiparnos, ja que no de pets de monja...

alsavan per tots els gustos. Cada vegada que apareixian els cambrers, no'n vulguin més de aplausos. El Sr. Rusiñol que presidia, rodejat de la flor y nata de tots els nostres representants...



En l' ideal de Llibertat, Progrés y República, que constituïheix l' ánima del poble de Barcelona.

alsavan per tots els gustos. Cada vegada que apareixian els cambrers, no'n vulguin més de aplausos. El Sr. Rusiñol que presidia, rodejat de la flor y nata de tots els nostres representants...

Dos moments culminants va oferir la festa.

Un, quan el Sr. Rusiñol, que sempre'n porta alguna de amanida, va treure'l retrato del Doctor Robert. El tenia amagat sota la taula, y quan va comprendre que ja molts dels concurrents estavan al punt de dalt perque no havían menjat res, alsá en



l' ayre'l retrato del Doctor y l' aná a colocar en el punt més visible de la Presidencia. ¿Ne volen d' entusiasme? ¿Quí al veure la figura del sabi Doctor, que semblava viva, s' recorda dels pastellets de carn, ni de las llenças de pernil, ni de las talladetas de galantina de capó trufada?

Perque ell avants era del rey; però ara ja es nostre. Li hem prés al rey. Es nostre... nostre y de ningú més. Li hem fet passar el charco, li hem fet tirar la capa al toro...

Y está clar, el varem portar en triomf, fent caure sobre la seva adamada figura, però no per adamada menos mascle, una pluja de flors, que a n' ell tot va enternirlo... Y ell y'l Sr. Rusiñol vingui abressarse,

y vingui trinca las copas... y nosaltres enarbolats, esclatavam en una delirant ovació... Perque tant el Sr. Rusiñol com el Sr. Bosch eran avants caciquistas...



Desde aquest moment ja casi no'm vaig fer càrrech de res més. Havía menjat poch; havia begut bastant; y l' Alella es un vi reconegrat que no vol bromas...

Quan me vaig trobar al carrer, l' ayre fresch de la

nit, lluny de calmar-me, semblava qu'encara m'acabés d'enarbolar. Vaig aconyoyarme ab els més decidits. Després de cerciorarnos de que no hi havia per allí ni un sol civil, ni un trist matalasser, ens varem dir:—Ahont anirém ara á fer mal?—Al Consulat de Cuba!—deyan uns.—No, á la *Fraternitat republicana*... cridavan altres.—A *La Publicidad*!... cridavan els de més enllà.—Podém anar á tot arreu, 'ns ve de passada!—observá un dels rabadans que 'ns conduhian.



Y cantant *Els Segadors* y alsant el crit de:—*Visca Catalunya lliure!*... *Visca Cuba lliure!*... *Mori Espanya!*... ens aplegarem dessota 'ls balcons del Consulat nosaltres Cuba no 'ns importa res, fins ens es antipática, perquè 'ls seus habitants parlan castellà; pero com que clamant á Cuba fem enrabiar als castells, veus' aquí perquè tenim aquesta deria. ¡Que s' indignin! A veure si reventan de una vegada!

Y tot seguit Rambla de Catalunya avall, y á mida que 'ns anavam acostant á la Gran-via, 'ns recordavam del brétol de 'n Lerroux y de la purria de la *Fraternitat*. Y al crits de *Mori en Lerroux* y *Mori la República*, ja hi hauríam anat de dret á *Fraternitat* á donarlos un susto... pero varem veure uns tipos de mala fatxa ab garrots als dits... y, francament, els varem tenir llástima.

Llavoras se 'ns va ocorre anarhi fent un rodeig per la Ronda y carrer de Balmes, ab l'excusa de fer una demostració davant de la *Unió catalanista*. Aixís els sortiríam de tras-cantó, 'ls provocariam y no podríam dir que 'ls haguessin anat á provocar... Si la cosa 'ns sortia bé diríam que 'ls havíam venut... y en cambi si 'ns sortia malament podríam dir qu' eren una colla de assassins y de salvatjes. Per aquests casos, res com el vi de Alella. Vi de casa, millor que 'l de Jerez y que cap altre vi del mon: vi pare de las grans inspiracions estratègicas.

La veritat es que l'empresa 'ns va sortir una mica desigual. Als primers crits, á las primeras pedras que 'ls varem disparar, ja 'ls vam tenir á sobre. Y ab quina furia s' esbravavan! El Banquet de la Victoria, molt magre de aliments, va tenir un respóp tan abundant, que va haverhi estufat de bolets y castanyas per tothom qui 'n va volguer.



Però que 'm dispensin els *fraternos*... Apallissarnos á nosaltres es treballar contra la santa causa. Aixó no es ser catalans, sino beduhins, salvatjes, valencians, blasquistas, sorianistas... tot lo que vulguin, menos catalans. Lo que havíam de fer es deixar-se apallissar ells... ó á lo menos deixarnos entrar á *Fraternitat*. Després de tot no hauríam fet més que volcar unas quantas taulas y rompre unas quantas dotzenas de cadiras... Al cap-de-vall també las varem rompre ells y 'l gasto de totas maneras se va fer.

Per lo tant, ja ho saben: un' altra vegada deixin-se pegar, no siguin tontos... Si ho fan aixís, haurán treballat per la causa santa de l' autonomia, y la nostra mare Catalunya 'ls estarà eternament agra-hida.—UN COMPANYY DE CAUSA.

Per la copia:
P. DEL O.



Indignació del partit republicà contra *El Diluvio* es molt justificada. En odi á la *Unió republicana* casi s' ha arribat á confondre ab els perdigots, ressenyant las sevas xavacanadas ab mal dissimulat entussiasme. Vegis la seva descripció del Banquet de la Victoria.

Y *El Diluvio* que sempre vol passar plassa de imparcial, s' absté de consignar els crits que contra Espanya donaren alguns energúmenos dintre del local y en la via pública, al eixir del tiberi.

En cambi, vá acullir ab tota la bona fé la versió falsa de que 'ls que agrediren *Fraternitat republicana*, havíam sigut els agredits, las victimas d' un acte salvatge, portant el seu atreviment fins á posar el nom de una persona digníssima com á capítol dels republicans, escudantse, aixó sí, en que li havíam dit.

Aquesta conducta, que no l' han observada, ni 'ls

periódichs enemichs més enconats del partit republicà, es ben digna de *El Diluvio*. Sols aquest periódich que ha treballat constantment per desbaratar l'organización republicana, per sembrar á mans plenas rezelos y desconfiansas, per cultivar intensament la venenosa planta de l' insidia, podia decidir-se sense previas averiguacions—á denunciar injustament al Sr. Marsá, exposantlo á las iras de las autoritats.

No basta rectificar després... Las infamias no admeten rectificació.

En aquest fet deplorable sempre ha quedat en peu una cosa. Que al *Diluvio* li fan més fé uns quants malvats que, segons ell, li han comunicat una noticia falsa, que centenars de republicans que la desmenteixen ab datos y probas y donant la cara.

El Diluvio ab las sevas miserias y malvolensias s' está guanyant un puesto de honor en el bloc reaccionari. ¡Quí sab si algun día veurém encara á Mossén Pere, elevat á la dignitat episcopal!

Si haguessin sigut obrers ó republicans els que s' anavan á reunir pera celebrar un ápat de 2,000 cuberts, no hi hauria hagut prou policia ni prou guardia-civil per ocupar las inmediateons del local ahont aquell s' hagués efectuat.

Però eran perdigots, companys de causa, gent de bé 'ls que 's reunían, y se 'ls va deixar en la més absoluta llibertat, perquè durant l' ápat despotri- quessin á la mida del seu gust, y una vegada terminat alborotessin la via pública al crit de *Mori Espanya!*

Decididament, l' invicte general Fuentes no sab el terreno que trepitja.

En las últimas eleccions, y en odi als republicans, vá ajudar tot lo que va poder als perdigots. Y ara li pagan aixís, comprometentlo.

L' invicte 'ls creya dignes de la seva protecció, per figurarse que feyan monarquia... y ha resultat que lo que més els encatarina es *desfer patria*.

El Jurat va declarar inculpables á 'n en Picoret y demés acusats ab motiu del descubrimient de las bombas del Coll, y 'l Tribunal de Dret els vá absoldre, tan conforme ab el veredicté del Jurat, que 's negá á admetre la sollicitud del fiscal demanant que 'l fet passés á la revisió de un nou jurat.

El veredicté, coincidi, dia per dia, ab el primer aniversari de la explosió del carrer de Fernando. Y aixó que la policia tractava de relacionar el descubrimient de las bombas del Coll ab aquell atentat.

¿Voldriam ferme 'l favor de dirme cóm ha quedat la policia després de aquesta justa, justíssima, absolució?

El confident Tossas, autor de tot l' embolich, sigué rellevat de responsabilitat avants de que 's pronunciesin las acusacions y las defensas. Al preguntar el President si algú volia sostenir l' acusació, un ciutadà 's declará disposat á ferho; pero careixent de advocat y procurador, y no tenint temps de proporcionar-se 'ls en la mitja hora que li concediren, hagué de renunciar á la seva pretensió. Sembla que la ley hauria de donar més amplitud en aquests casos, sobre tot presentantse, com se presentan, de una manera impensada.

Mes no hi fa res. La realitat condemná estranyament al confident Tossas, qui després del judici, custodiat per l' autoritat, aná á l' estació de Fransa, ahont se li facilitá un bitllet per l' extranger.

¿Voldriam ferme 'l favor de dirme cóm queda la policia, després de aquesta fuga?

Y per acabar. Tots els elogis que 's tributin al President del Tribunal, Sr. del Río, no arribarán á cumplir els que 's mereix, per l' imparcialitat y l' amplitud ab que vá dirigir el judici, y sobre tot per las entenedorosas manifestacions que vá fer al resumir el debat.

Parlant y obrant com ell parla y obra, y no ab abruptes autoritaris y ab burdas maquinacions policíacas, es com s' afiansa la pau social de una ciutat. El Sr. del Río s' ha fet digne de que 'l poble 'l nombri ciutadà honorari de Barcelona.

El telegrama enviat al Ministre de la Gobernació pels diputats regionalistas es un teixit d' embusterias.

No es cert alló que dihen ab comensar: « Al salir del Banquete regionalista, varios ciudadanos honrados han sido victimas de cobarde y villana agresión prevista y anunciada previamente... »

No sigué al salir, sino al anar á *Fraternitat republicana*, á provocar y tirar pedras, que van ocorre 'ls successos que tots lamentém.

Y no fou una agressió la que realisaren els republicans, sino la resposta á una agressió villana y cobarda.

Y no podían tampoch haverla prevista y anunciada 'ls qu' estavan á *Fraternitat* entretinguts en una festa ignocent, realzada ab la presencia de moltas donas y molts noys, sino en tot cas els que van anar allá, anunciantse desde 'l carrer á crits, insults y cops de pedra.

¡Quánt més no valdria que 'ls diputats regionalistas, en lloch de faltar á la veritat, la diguessin entera y verdadera á certs elements que figuran en el seu camp, y que tant se distingeixen pel seu desenfret y la seva mala educació.

Ab que fessin aixó, no sols s' evitariam compromisos, sino que ademés prestarían un bon servey á la cultura de Barcelona.

En gran part la grosseria y la mala educació que demostren els companys de causa, l' han apresá ab la lectura de certs periódichs asquerosos, insolents, difamadors y calumniadors que 's publican en la nostra ciutat.

Res té d' extrany que aqueixa lectura se 'ls indigni y 'ls venveni 'l caràcter.

Es lo que li succehiria, fisiològicament parlant, á aquell que per únic aliment ingerís pilotetas d' escarbat de clavagueró.

Si 'ls republicans haguessin tingut intenció de perturbar l' expansió regionalista, s' haurían dirigit al *Frontón Condal*, ó 'ls haurían anat á esperar á la sortida, á major ó menor distancia de aquell punt. Aixó es de sentit comú.

Si al sortir els perdigots del *Frontón Condal* se 'n haguessin anat tranquilament á caseta, en lloch de organisar una manifestació tumultuosa ab moris á Espanya, á la República y á 'n en Lerroux, ningú, absolutament, s' hauria ficat ab ells. Aixó també es de sentit comú.

¿Cóm hi ha, donchs, qui s' atreueix á justificar la seva conducta? ¡Y son periódichs que volen passar per sensats y amants del ordre públich els que s' empenyan en cubrirlos sota 'l manto de la immunitat y presentarlos com á victimas!

Aquesta tolerancia, renyida ab l' esperit de justicia y fins ab els sentiments tradicionals de aquells periódichs sensats y amants del ordre públich; aquesta manera de voler dissimular una falta gravíssima, contra la qual tocarían á rebato si l' hagués comesa un partit popular, els inhabilita pera dir la veritat al descriure la colissió ocorreguda en els carrers de Corts y de Balmes, davant de *Fraternitat republicana*. Al afirmar que foren els republicans els que la provocaren, faltan á la veritat y 's pot dir que 'ls cega la passió.

Desde 'l moment que no han condemnat la manifestació tumultuosa, han perdut tota l' autoritat perquè al relatar els sucesos se 'ls pugui tenir per devots de la veracitat.

En la carretera de Valls á Alcover hi ha hagut en pochos días dos robos á má armada realisats per una quadrilla organizada en tota regla.

Com en els bons temps dels *Carrasquets*. No 's dirá que 'ls bons temps no ressucitin. Tot anirà venint si 'ls bandolers hi posan el coll y las autoritats aclucan els ulls.



GRATALLOPS, 15 de novembre

Las eleccions de concejals de aquest poble han anat de alló mes bé; el comité republicà nombrá candidatura, guanyant majorias y minorias y quedant l' ajuntament absolutament republicà.

Els monárquichs ja no han tingut ni coratje de presentarse, per por de una derrota completa; ja hem guanyat un graho; aviat serém al cap de munt de la escalinata.

VILADECANS, 21 de novembre

Ab motiu de haver posat en solfa un periódich d' eixa capital, las estafalarías y malifetas del ensotanat y comparsa d' aquest poble, l' *pallasso Ancholas* desde 'l tablado místich ha llenstat serps y gripaus per la boca y fins crech pinyols d' oliva pels nassos, dihent y assegurant que sols el partit local qu' ell dirigeix é inspira aixupluga baix sa bandera gent honrada y digna. Nosaltres no posém en dupte la honradesa y bona fé d' alguns dels individuos que á dit partit perteneixen, pero també hem de fer constar d' una manera patent, clara y catalana, ja que tant alardeja de bon catalá l' *Ancholas*, que hi ha tipos dintre la agrupació qu' avuy l' aplaudeixen qu' uns han sigut processats per lladres, altres s' han posat la vergonya al catell, venent indignament á sos companys y per últim hi ha qu' han deixat el cárrech que desempeñavan á Castelldefels fugint ab una mostela á corre la tona. Si aixó es ésser honrat y digne que vinga Deu y ho digui.

CUBELLS, 12 de novembre

El día 6 del actual morí inesperadament D. Joseph Farreny, president del Círcol Republicà de aquesta població.

Fou en vida un convenut demócrata, home de cor y honrat á carta cabal; per xó no es d' extranyar que 'l seu enterro fos una gran manifestació de dol que recordarán tots el vehins.

D. E. P. el conseqüent republicà.

VILANOVA DEL CAMÍ, 13 de novembre

En aquest poble s' han verificat las eleccions admirablement y tan debó tots els demés pobles poguessin imitarlos.

Tant els carlins, com els catòlichs, com els caciquistas, no han tingut valor pera presentar cap candidat.

L' Ajuntament pròxim quedarà constituït solzament per republicans, pues els dos contrincants que hi havia han de sortirne á ff d' any.

Aquest poble se li pot ben dir *Vilanova del camí... del progrés*.

CAPELLADES, 19 de novembre

Han vingut avuy una colla de catalanistas á *iniciarnos* en el secret del amor á la nostra terra, y á recitar trosos de programa republicà, per ferse agradables, que ben bé ho necessitavan. Tret d' un parell que ho han fet anar regular y ens han explicat que 'n Prim fou un precursor sino un profeta del Catalanisme, y que la pitjor de las blasfemias per un *aymador* es parlar en el *dialecte castila*, els demés, quina major part feyan sa *estrena* com á oradors, reclamavan unas pinsas.

Els amos de las carbasas literarias han tret fabas d' olla ab la seva autonomia y la seva Catalunya plena... de vent.

Quan ells hi anavan nosaltres ja 'n veníam de la autonomia, etc., etc.

ELS NOUS PRESSUPOSTOS

Quan una tarde el telégrafo secament ens va anunciar que l' Echegaray tornava á exercir de gobernant, y que, per milló arreglarho, li havíam encolomat la delicada cartera de la Hisenda nacional, coneixent els punts que calsa, tot seguit vam dirho:

¡Ay!
¿Quí 'l fa ficá en aquestes lloas á don Pep Echegaray?

Que l' haguessin fet ministre de Foment, que al ff es un ram que no dona gayre feyna, ja que aquí, com tothom sab, descontant freres y monjas, no hi ha res que fomentar, hauria semblat passable;

pero, caríssims germans, inombrrar ministre d' Hisenda, d' Hisenda á un dramaturg de la edat y circunstancias de don Pep Echegaray!

Si cabalment tot l' intríngulis dels problemas nacionals está en aquest ministeri, fonament, génesis, clau de nostra vida futura, ¿cóm pot ningú imaginar que un vell que ja fa catúfols li ha de trobá 'l desenllas? ¿D' hont la treurá la sanch nova que per xó 's requereix ay!
la pobra musa decrépita de don Pep Echegaray?

Així tot el món ho veyá y així en efecte ha passat. Tras llarchs días d' esperarnos, juguet d' ansietat mortal, ha sortit per fi el fenómeno dels pressupostos d' enguany y hem vist qu' eran una copia de *O locura ó santidad*, feta ab tan escassa manya, que tothom ha exclamat: ¡Ay!
¡Vés quí es el tonto que 's fia de don Pep Echegaray!

L' home suma un munt de números, resta, fa cálculs extranyos, remena xifras y xifras, y quan ja ni ell mateix sab cap á quin cantó girarse, diu ab tota serietat:—Aquí teniu la meua obra: ¡Jutjeula. ¿Oy que no está mal?— Y 's mira somrient al públich, no veyent, l' infelis; ay!
qu' está malmetent el crédito de don Pep Echegaray.

Els details que després dona acaban de rebé 'l clau. —Per més que paguen—ve á dirnos— la caixa may vessará. Faltan quartos; nó per obras, ni per camins y canals, sino pera servir la deuda y sostenir 'ls empleats. ¡Calculeu el pobre poble, sentint aquests consols, ay!
quín modo d' *entusiasmarse* ab don Pep Echegaray!

¡S' han cumplert las profecias! Varem dir qu' en aquell cap no hi havia sino cebas, y mireulas, ja han grillat. Molta fama, molta gloria, molts llorers propis y extranyos, pero 'l gran geni hisendístich no ha aparegut per cap part. Contribuyents, vingan pitos, llensem units un nou ay!
y ¡á xiular l' últim saynete de don Pep Echegaray!

C. GUMA

Calendaris

I

1905.—Es l' hora de l' audientia. Espanya s' ha mudat, cubrinte ab las sevas millores galas, molt gloriosas potser, pero ja pansidas, y recolzantse en un vell sofà, un dels pochos mobles que li quedan després de las últimas *liquidacions*, se disposa á rebre las visitas que per avuy té anunciadas.

La primera qu' entra es l' emperador d' Alemania. —Saludo—diu don Guillém, trayentse respectuosament el casco—á la noble y hospitalaria nació espanyola.

—Gran honor es per mí poder escoltar tan gratas paraulas. La vostra visita m' ompla de satisfacció y orgull.

—Venia per aixó de la conferencia d' Algéceras. Com que vos la presidireu, m' hauríam de fer un obsequi. Procureu no deixar alsar massa el gallo á Fransa y á Inglaterra. ¿Compreneu?

—Quedareu servit. Podeu contar que, tractantse de complaureus á vos...

—Perfectament. Als vostres peus y fins á més veure.

Despatxat el kaiser, entra 'l rey d' Inglaterra.

—Gloria á Espanya!—diu el galant Eduard:—

¿Sabeu qu' esteu guapíssima?

—Favor que voleu ferme...

—Nó, no es per fer favors que yinch á visitarvos; ben al contrari: voldria demanarvosé'n un.

—Concedit desde ara.

—No es res. Unicamente desitjaria que en la próxima conferencia d' Algéceras no donguessiu may el vot á Alemania...

—Ja entench... Voleu dir que us el dongui á vos... ¡Podeu contarhi!

—Salut, donchs, y pessetas. Ab el vostre permis...

Pochos moments després compareix Fransa; á continuació 's presenta Italia; Austria segueix, casi trepitjantli 'ls peus, y aixís, l' una darrera l' altra, van oferint els seus homentages á Espanya las poderosas nacions que en la conferencia d' Algéceras han de pendre part.

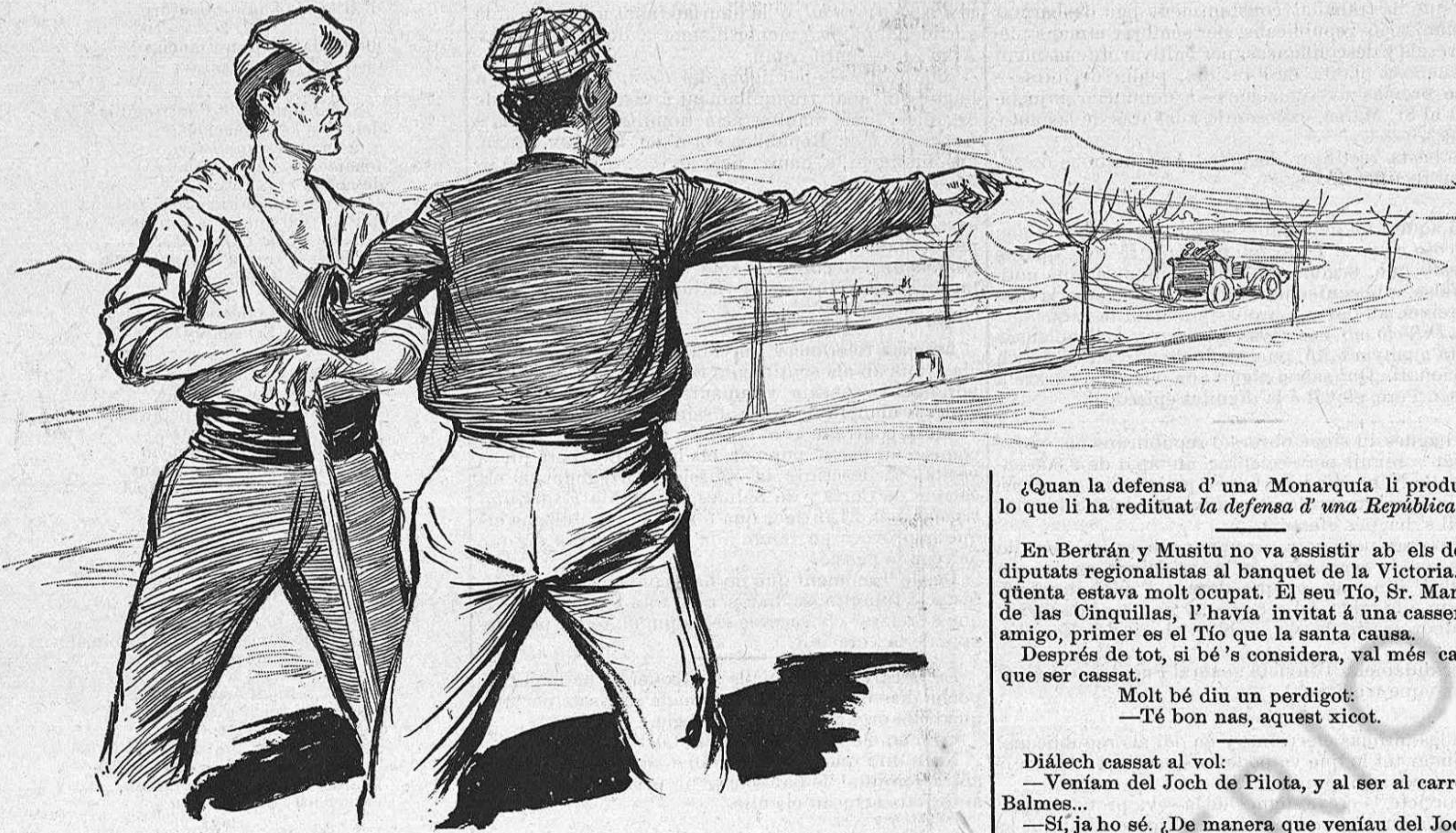
Y en una ó en altra forma, totas li dihen lo mateix:

—¿Puch contar ab el vostre concurs? ¿Sereu tan amable que m' apoyeu ab el vostre vot?

—Quan Espanya 's queda sola, l' antigua altivesa castellana brilla en els ulls de la ex-senyora de dos mions.

—¿Quí ho ha dit que s'ech morta?—exclama, clavant la mirada en un hermós lleó dissecat que adorna un ángul del saló:—Encare se 'm busca, encare se 'm respecta y 's fa cas de mí!

L' automòvil



—¿Veus alló que corre? Donchs... déixaho corre... y esperém y confiém.

II

1906.—Gabinet telegràfic de la Presidència del Consell de Ministres.

Despaig procedent del Ferrol:
«Acaba d' arribar una esquadra alemana, composta de vinticinch barcos acorassats.»

Parte de Cádiz:
«Una formidable esquadra francesa ha fondejat en aquesta bahia.»

«Figuran en ella las millors naus de guerra de la vehina república.»

Telegrama de Mahó:
«En aquest moment està entrant en el port una numerosa esquadra anglesa, la més forta sens dupte que s' ha vist may per aquí.»

Y segueixen arribant partes y més partes, y per ells se sab que a Cartagena hi ha entrat la esquadra russa, a Barcelona l' austriaca, a Villagarcía la yankee, y aixís successivament.

—¿Qué significa aixó?—pregunta, candorosament admirat, el jefe del Govern al seu subsecretari.

—No sé!—respon aquést ab no menos candor:—Com no sigui una manifestació de carinyo y apreçi per lo bé que 'ns hem portat en la conferencia d' Algeciras!...

III

19...—Extracte de la premsa (noticias autorizadas per la censura.)

—Després del últim combat sostingut a las costas gallegas entre las esquadras francesa y alemana, els barcos del kaiser han desembarcat gran part de la tripulació y s' han fortificat al sur del nostre territori.

«Circulan rumors de que 'ls francesos van a fer lo mateix en el litoral del nord.»

—«Telegrafian de Cádiz que las forzas nort-americanas ocupan ja 'ls principals punts estratègics de la capital. Fa dos días que no s' ha tornat a disparar cap tiro.»

«De Tánger, res de nou. El governador britànic ha expulsat de la localitat a tots els súbdits estrangers.»

—«Noticias de Mahó. Els inglesos, que, com saben nostres lectors, ocupan la població desde 'l pasat dissapte, están treballant activament en la construcció de novas defenses.»

«Tenim a la vista la divisió naval de Sir Beresford, que acaba de pendre possessió de Ceuta y Melilla.»

Comentari d' un periòdic:

«Sembla que decididament las grans potencias han escullit a Espanya com a tablero d' experiments militars. La nostra nació es avuy un immens Camp de la Bota pera ús de las armas extrangeras.»

Última observació d' un altre diari:

«Mal resultat ha tingut per nosaltres la ditxosa conferencia d' Algeciras. Ara 's veu ben clar que tota la amabilitat y totas las atencions de las potencias no tenían altre objecte qu' enlluernarnos, a fi de podernos pendre millor el pé y estudiar més cómodament el terreno.»

FANTÀSTICH



EMBLA que alguns diputats de la majoria han iniciat la idea d' obsequiar ab un banquet al ministre de la Governació per la seva campanya parlamentaria en la discussió d' actas del Congrés.

Molt bona idea. Pero ja que es qüestió d' actas, procurin acomodar el pisolabis a un menú ben apropiat. Que tot sigui *faisandée*, passat, pudent... Y pera postres, formatge de bellugadissa, d' aquell que camina sol.

Al passar la manifestació dels *victoriosos* per la Rambla de Catalunya, cantant «Els Segadors» ab veu desafinada y donant crits descompassats de *Mori Espanya!* un extranger preguntá a un tranzeant: —¿Qui son aquests alborotadors?

—Y 'l tranzeant respongué: —¿Qui vol que siguin... La gent d' ordre!

Un dels sicaris d' en Planas y Casals, anomenat Comas y Doménech, diuhen que ha tractat de ferse republicá. Pero al intentar penetrar a casa nostra ha trobat las portas tancadas.

Nosaltres no estém per Comas, ni per altres temps del verb *comer*.

Si no sab ahont donarla, dirigeixis a la *Lliga regionalista*, ab la plena seguretat de que allí trobará a molts amichs seus, antichs companys d' aventuras caciquistas.

Deya un tranquil:

—No sé de qué 's queixan els segadors. Aquí no ha succehit més que lo que havia de succehir. Lo qu' está en l' ordre natural de las cosas. Després de la *segada*, la *batuda!*

Llegeix:

«Viena.—En la sesión del Municipio el Alcalde ha anunciado que D. Alfonso ha dejado 5,000 coronas para los pobres.»

Pels pobres de Viena, naturalment.

En quant a la pobra Espanya, no ab 5,000 coronas sino ab una sola que n' hi dongués, a la seva elecció, se tindria per ben contenta.

Diu un periòdic:

«Maura ha cobrado la friolera de 300,000 dollars por sus derechos de abogado defensor de la República del Ecuador en el litigio sobre límites sostenido con el Perú.»

Y encare l' Amo Toni seguirá dihentse monárquich!

¿Quan la defensa d' una Monarquia li produhirá lo que li ha reeditat la defensa d' una República?

En Bertrán y Musitu no va assistir ab els demés diputats regionalistas al banquet de la Victoria. A la quinta estava molt ocupat. El seu Tío, Sr. Marqués de las Cinquillas, l' havia invitat a una cassera y, amigo, primer es el Tío que la santa causa.

Després de tot, si bé 's considera, val més cassar, que ser cassat.

Molt bé diu un perdigot:

—Té bon nas, aquest xicot.

Diàlech cassat al vol:

—Veniam del Joch de Pilota, y al ser al carrer de Balmes...

—Sí, ja ho sé. ¿De manera que veniau del Joch de Pilota?..

—Sí, senyor.

—¿Y quants tantos vos varen apuntar?

—No ho sé pas: no 'ns van donar temps de contarlos.

¡Ah! si aquells enérgimenos, borratxos... d' entusiasmo, haguessin lograt lo que 's proposavan d' entrar a *Fraternitat Republicana* y capgirarho tot, ¿qui seria avuy capás de suportar las sevas bravatas?..

Ni d' un hora lluny se 'ls hi podria tenir cara.

Confessém que certas llissions no poden ser més oportunas. Sobre tot las referents a aquell punt de la Gramática que tracta de *fer las oracions per passiva*.

Y encare dirán que 'ls de la *Fraternitat* que 'n saben tant de Gramática, som una colla d' *analífets*.

Bé, ¿y per qué havian d' anarhi davant del Consulat de Cuba, a cantar *Els Segadors* y a cridar «¡Visca Cuba lliure!»?

¿Qué té que veure Cuba ab las eleccions municipals de Barcelona?

Resposta d' un perdigot:

—No hi té que veure gran cosa, la veritat... Pero llavoras sortiam d' un ápat, estavam plens de vi de Alella... y com que Cuba, vol dir *bota*... ¿entén?

Lo que son las cosas.

El Sr. Bosch y Alsina, després de pagar la corresponent entrada, assistí a un concert que donava a *Novetats l' Orfeo catalá*. Al final, com de costum, se cantaren *Els Segadors*, y com de costum s' alsaren casi tots els concurrents. No ho feu aixís el Sr. Bosch y Alsina: en us de son perfecte dret permanesqué sentat, y l' insultaren, l' escarniren y ab una mica més li pegan.

Dissapte, al *Frontón condal*, el mateix Sr. Bosch y Alsina, fou aclamat, aplaudit y passejat en triomf, entre una pluja de flors, pels que cantan *Els Segadors*... fentli aquest obsequi, no com a particular, sino com arcalde... Y no com arcalde popular, sino de R. O., impositat a Barcelona pel govern central, pel tirá, per l' enemic enconat de l' autonomia catalana.

Ara bé. Un' altra vegada que 'ls companys de causa, intentin celebrar una festa, no 's reunixin pas al *Teatro de Novetats*, ni al *Frontón Condal*. Millor será que 's congreguin en un manicomi.

Per dissapte a la nit estava anunciat un fenómeno celeste: una pluja d' estrelles, deguda a la descomposició d' un cometa.

Com qu' estava núvol, no 's pogué veure res.

—¡Es fals!— exclama un company de causa.—Núvol estava 'l cel y jo també n' estava una mica; pero las estrellas jo 'us juro que las vaig veure.

—¿Ahont?

—Al carrer de Corts, davant de *Fraternitat republicana*.

Un telegrama de París deya:

«Anoche el rey de España fué a comer a un casino, donde se le ofreció luego una *fiesta divertidísima*.» Diguém ab Victor Hugo:—«*Le roi s'amuse*»

Entre perdigots:

—Al arcalde Bosch y Alsina ja 'l tenim casi nostre.

—¿Y qué hi trobas en aquest arcalde? ¿Quin servey podrá prestar a la causa?

—¿Quin servey dius? ¡Borrango!.. El de la seva oratoria.

—Pero si casi no se sab treure las paraulas de la boca...

—No importa; en cambi té una veu *tan mascle*, que jo, no sé qué ho fá, cada vegada que 'l sento, 'm venen pessigollas per tot el cos.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

- 1.ª XARADA.—*Es-ca-le-ta*.
- 2.ª TAJETA.—*Los grujas*.
- 3.ª LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Mediona*.
- 4.ª GEROGLÍFICH.—*Si suspiras, mal tu tens*.

Han endevinat totas ó part de las solucions corresponents al número anterior, els caballers: María Bosanyes y Torres, Quimet Billoch de Blanes, Un de la Tupini-

mia, Miquel Planas, Quimet Margalef, Andrés Sarrate, Raimundo Torroja Valls, Miguel Solé (a) El Noy, Un bañol polaquista y José Miralles.



XARADA

A LA SIMPÁTICA MERCÉ

La meva xicota es jove y molt guapa, *hu* bona fé; fa de tot, es una joia, y de nom se diu Mercé.

Quan li portan a primera-segona-tercera-quart un tomo, per gran que sigui, lo cus bé y no ho compta car.

Es una *quint-quart* molt forta de gènit, (com hi ha Deu!

Si li tocan la *segona* del cabell tan sols, veureu que 's posa feta una furia,

per més que li aguanta un *tres-girat*; y si es *sis-doblada*,

d' altres n' hi ha que ho son molt més.

A mí no m' importa un pito que tingui 'l gènit extrany.

¡Guany! bonas setmanadas, que no passarém mal any!

Quan li porto a premsa un llibre, ab quina gracia ho sol fé,

mentres la cansó li canto:

¡Ay, Mercé! ¡Ay, Mercé!

tingui forsa compte que se 'm posi bé.

ALEX VOLBETH.

ANAGRAMA

L' altre día va comprar en *Total* de casa en Pons una *total* pera escriurehi algunas apuntacions.

PANALLONS

TRENCA-CLOSCAS

TECLA DE E. SALAT

RODA

Formar ab aquestas lletres degudament combinadas el títol d' una aplaudida sarsuela.

A. CARARACH

ROMBO

Substituir els punts per lletres de modo que, llegidas horizontal y vertical, diguin: 1.ª línea: Consonant.—2.ª: Part del cos.—3.ª: Mida (plural).—4.ª: Aucell (plural).—5.ª: Capital.—6.ª: Número y 7.ª: Consonant.

FE DE LA FLOR

GEROGLÍFICH

ATLANTICH

T I V

NUS ON

I I

I I

I I I

R. AREGALL



Caballers: Miquel Serrat y Camps, Noy de Pallejá, el Faiges, Franceset de Figueras, J. Fortuny, Fe de la Flor, R. Ribó Canal, Neff Ruç Xaphó, Fanallons, Miguel Solé (a) Noy, y Juan Bonet: No pot esser.

Caballers: Enrich Boñill, Calet, A. Cararach, Miquel Planas y Fe de la Flor: No va mal.

Caballer: Joseph S. y Camprubi: El sonet *A una casa* es colossal. No 'l publicarem.—Jordi Montserrat ó Catalá: Els versos no están mal, pero no li asseguro la publicació.—J. Ribó Canal: No va.—A. Cararach: Ens alegrém de la noticia.—Lleó Vila y Huguet: *Visto Bueno*.

—Félix Cana: Idem.—J. Fusté Martí: No 'ns agradan.—Charles de Laviola: No 'ns plau.—J. F.: Prou dibuixos.—J. Moret de Gracia: Mercés.—G. Oliveras: ¡Aixó es el *colmo* de la mala patal!—E. J.: Res de ninots.—Samuel Gran é Irurrueta: Rebuda la remesa, y gracias.—J. Costa y Pomés: Igual li dihém.—E. P., J. R. y F., J. D., A. P., J. V., Un Torroellench Republicá, Un baturro, J. M., J. F., D. S., M. R., P. S., F. A. y C., R. A., y J. B.: No 'ns es possible insertar las cartas que 'ns envian, per diferents motius.

¡ATENCIÓN!

Ha sortit el magnífich

ALMANACH de LA ESQUELLA

pera l' any 1906

Forma un elegant volúm, plé de dibuixos artístichs, satírichs y humorístichs, y de traballs en prosa y en vers, originals dels més celebrats autors de la terra.

Val UNA pesseta

y 's ven a tot arreu ahont se parla en catalá

PRÓXIM A SORTIR:

ALMANACH de LA CAMPANA DE GRACIA

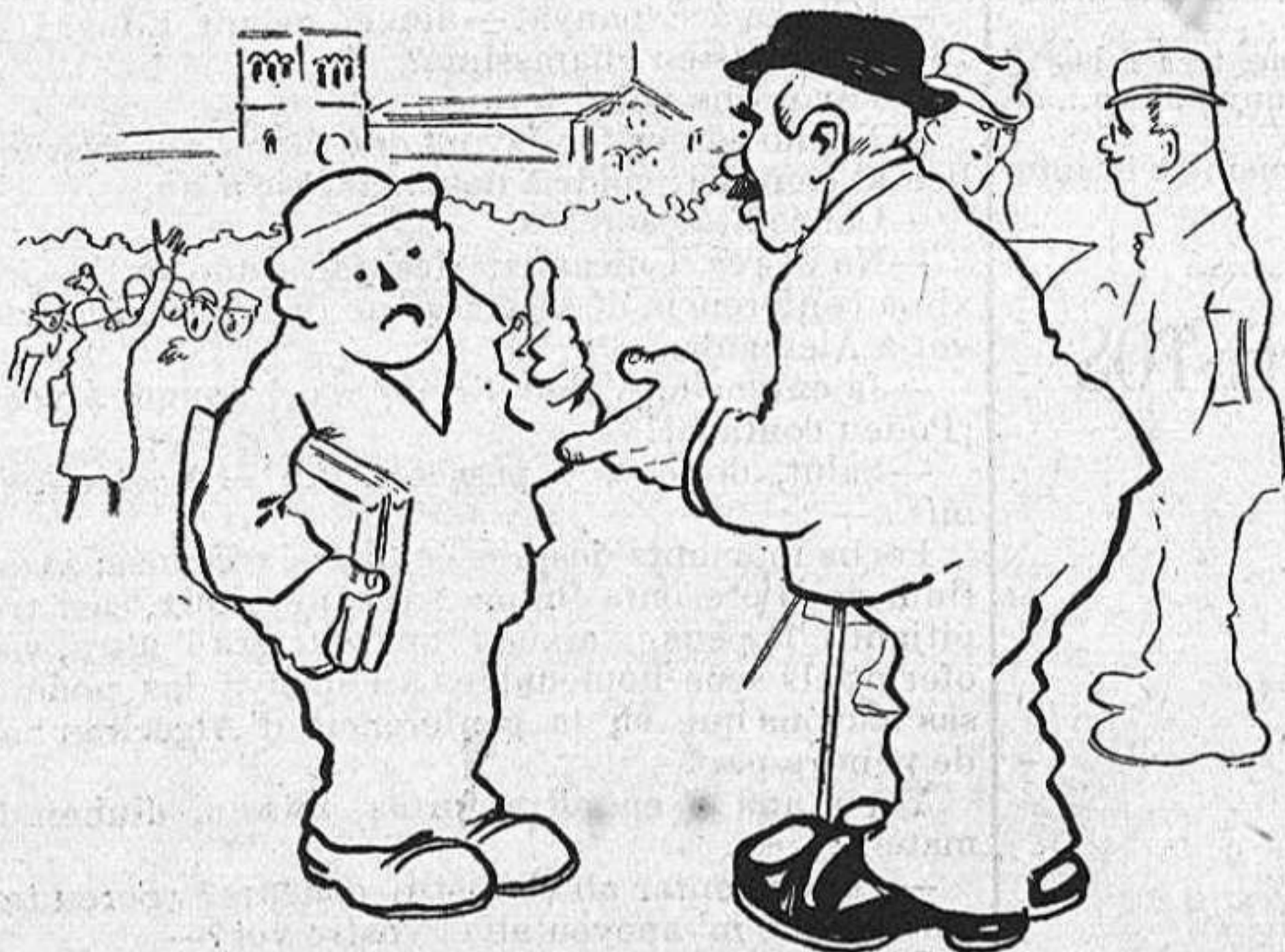
pera l' any 1906

Es el més antich y popular dels almanachs polítics d' Espanya.

¡Sortirá aviat, aviat, aviat!

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olim, número 8
Venta Ch. Llorrens y C.ª

Estudiants huelguistas



—¿Fins quán no entrarán a classe vostés?

—Fins que s' obri l' Hospital Clínich.

—Pero si en Maragall diu que lo que aquí 's necessita no son hospitals, sino iglesias...